

HTML ir CSS

Praktinio darbo vertinimas: šio praktinio darbo vertė sudaro 3,5 proc. viso kurso bendro pažymio.

APRAŠYMAS IR UŽDAVINIAI

Šis darbas skirtas supažindinti su pagrindinėmis HTML žymomis ir kodavimo technikomis, reikalingomis funkcionaliai svetainei sukurti.

Baigę šį darbą turėtumėte suprasti šiuos terminus ir sąvokas:

- Kaip veikia internetas?
- HTML žymos
- Nuorodos
- Vaizdai
- Lentelės
- Rėmeliai
- Skyriai
- CSS (*Cascading Style Sheets*)

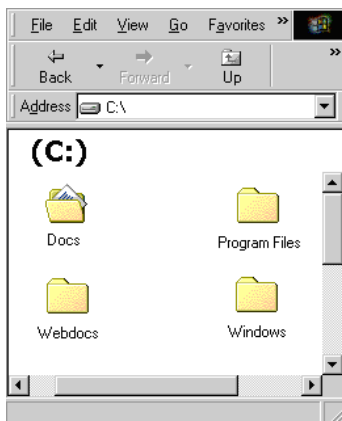
ATSISKAITYMO REIKALAVIMAI

Šiam darbui atlikti jums reikės sukurti svetainę. Baigę pateiksite **index.html** svetainės adresą dėstytojui. Jūsų svetainėje turi būti panaudoti šie HTML elementai ir atributai: `<title>`, `bgcolor`, `<title>`, `<h1>`, `<h2>`, `<a>`, `href`, `
`, ``, `src`, `right`, `<div>`, `<frameset>`, `<frame>`, `align`, `border`, ``, ``, `<dl>`, `<dt>`, `<dd>`, ``, ``, `mailto`, `target` ir **CSS** failas. Bus vertinamas reikalaujamų HTML elementų ir atributų naudojimas svetainėje ir svetainės estetiškas vaizdas.

1 etapas: paruoškite savo aplanką

Ruošdamiesi sukurti pirmąjį tinklalapį:

1. Kaip HTML redaktorių naudokite *Microsoft NotePad*. Jei norite, galite naudoti kitą tekstų redaktoriaus programinę įrangą (pvz., *Yahoo! GeoCities* (<http://geocities.yahoo.com/>), prieglobos svetainė taip pat turi HTML redaktorių).
2. Paruoškite kompiuterio aplanką, kuriame saugosite tinklalapius, sukurtus šiai užduočiai. Išsaugokite aplanką viršutiniame standžiojo disko lygyje (paprastai *Windows* sistemoje tai yra C: diskas) ir pavadinkite jį **Webdocs**. 1-1 pav. pavaizduotas kompiuterio su įdiegta *Windows* sistema C: diske esantis **Webdocs** aplankas. Jei aplanką standžiajame diske norite įrašyti kur nors kitur, įsitikinkite, kad žinote, kur jis yra. Darbo metu šiame aplanke saugosite dokumentus, kad vėliau galėtumėte juos surasti.

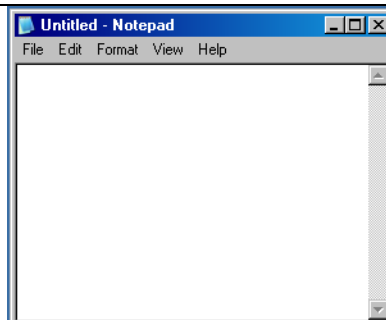
1-1 pav. **Webdocs** aplankas asmeniniame kompiuteryje

Atlikę pirmuosius du veiksmus, būsite pasiruošę kurti tinklalapius savo kompiuteryje.

2 etapas: sukurkite pirmąjį tinklalapį

Norėdami sukurti pirmąjį tinklalapį, atlikite šiuos veiksmus:

Paleiskite tekstų redaktorių. Turėtumėte matyti tuščią tekstui skirtą sritį, kaip pavaizduota 1-2 pav.

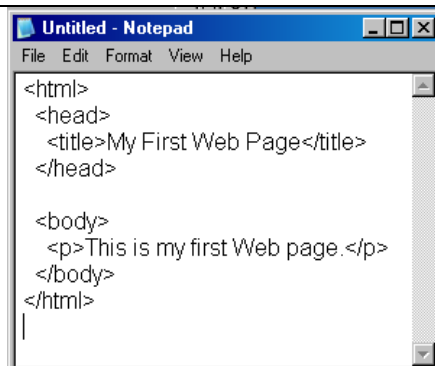

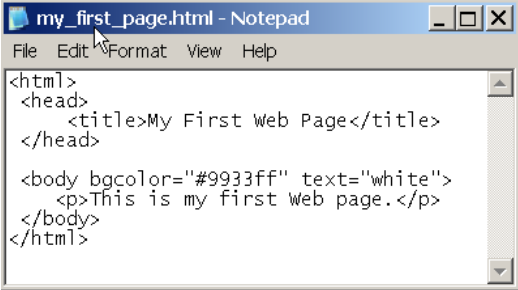
1-2 pav. Tuščia sritis, skirta kurti HTML

Į tekstų redaktoriaus langą įveskite pateiktas žymas, kad sukurtumėte HTML puslapio pagrindą, kaip pavaizduota 1-3 pav.

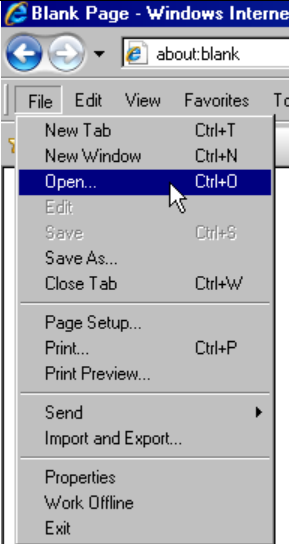
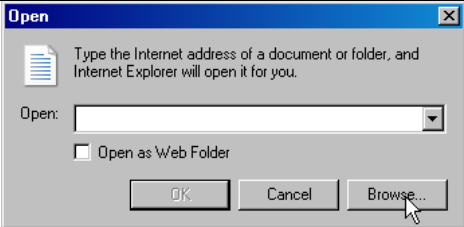
```
<html>
<head>
  <title>My First Web Page</title>
</head>

<body>
  <p>This is my first Web page.</p>
```

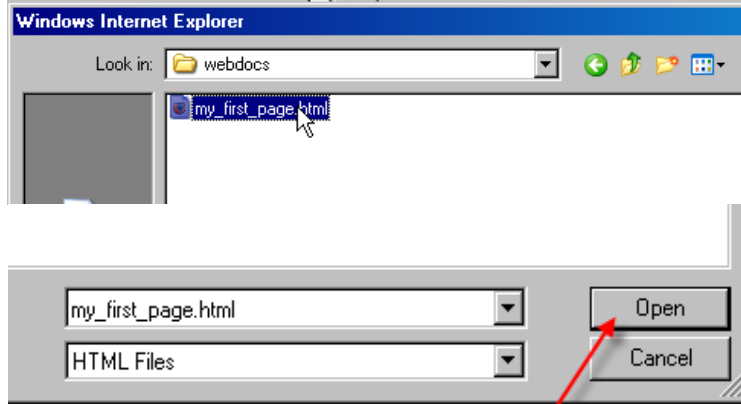

<pre></body> </html></pre>	<p>1-3 pav. HTML elementų ir teksto įvedimas tekstų redaktoriuje</p>
<p>Nors tai jūsų pirmasis puslapis, tinklalapyje galite naudoti šiek tiek spalvų, kad jis būtų vizualiai patrauklesnis. Galite nesunkiai nustatyti pirmojo tinklalapio fono spalvą. Tada pasirinkite teksto spalvą, kad jį skaityti būtų lengviau. Numatytosios reikšmės yra baltas fonas ir juodas tekstas.</p>	<pre><body bgcolor="#9933ff"></pre>
<p>Jei norite pakeisti ir teksto spalvą, pridėkite <code>text</code> atributą, kaip pavaizduota pateiktoje žymoje. Atkreipkite dėmesį, kad, užuot naudoję šešioliktinius spalvų kodus, galite naudoti paprastus spalvų pavadinimus.</p>	<pre><body bgcolor="#9933ff" text="white"></pre>
<p>Išsaugokite HTML failą Webdocs aplanke, pavadinę my_first_page.html, kaip pavaizduota 1-4 pav.</p>	 <p>1-4 pav. HTML failo išsaugojimas</p>

Neuždarykite dokumento ar tekstų redaktoriaus, jų vėl greitai reikės.

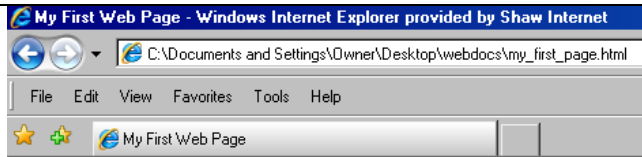
<p>Paleiskite savo naršyklę (<i>Internet Explorer 7.0</i>) ir iš <i>File</i> (failas) meniu pasirinkite <i>Open</i> (atidaryti), kaip pavaizduota 1-5 pav.</p>	 <p>1-5 pav. Naršyklėje pasirinkite <i>File</i> (failas) > <i>Open</i> (atidaryti)</p>
<p><i>Open</i> (atidaryti) lange spustelėkite mygtuką <i>Browse</i> (naršyti), kaip pavaizduota 1-6 pav.</p>	 <p>1-6 pav. Spustelėkite mygtuką <i>Browse</i> (naršyti)</p>

Webdocs kataloge pasirinkite **my_first_page.html**, o tada spustelėkite *Open* (atidaryti), kaip pavaizduota 1-7 pav.

1-7 pav. **Webdocs** kataloge pasirinkite **my_first_page.html**

Peržiūrėkite savo HTML dokumentą interneto naršyklėje, kaip pavaizduota 1-8 pav.

1-8 pav. **my_first_page.html** rodomas interneto naršyklėje

Neuždarykite interneto naršyklės, jos vėl netrukus reikės.

Sugrįžkite prie teksto redaktoriaus ir prie **my_first_page.html** dokumento pridėkite pateiktą HTML kodą, kaip pavaizduota 1-9 pav.

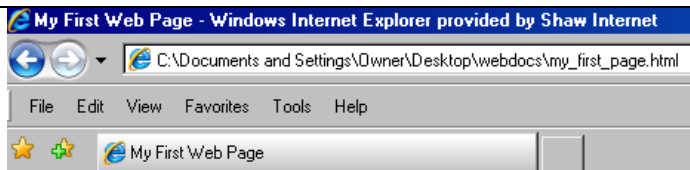


```
<p>Isn't it cool!</p>
```

1-9 pav. Tinklalapio redagavimas tekstų redaktoriumi

Išsaugokite failo pakeitimus.

Sugrįžkite į interneto naršyklę ir, norėdami atnaujinti tinklalapį ir pamatyti pakeitimus, spustelėkite atnaujinimo mygtuką, kaip pavaizduota 1-10 pav.

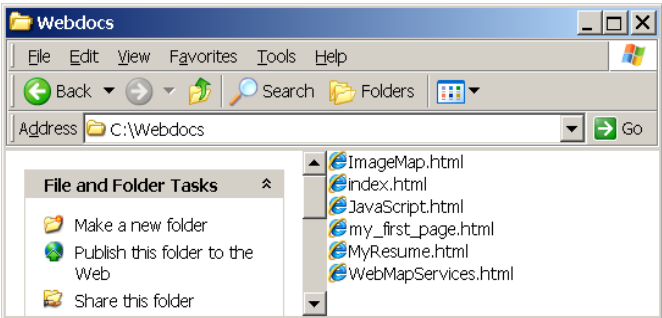
1-10 pav. Tinklalapio peržiūra interneto naršyklėje

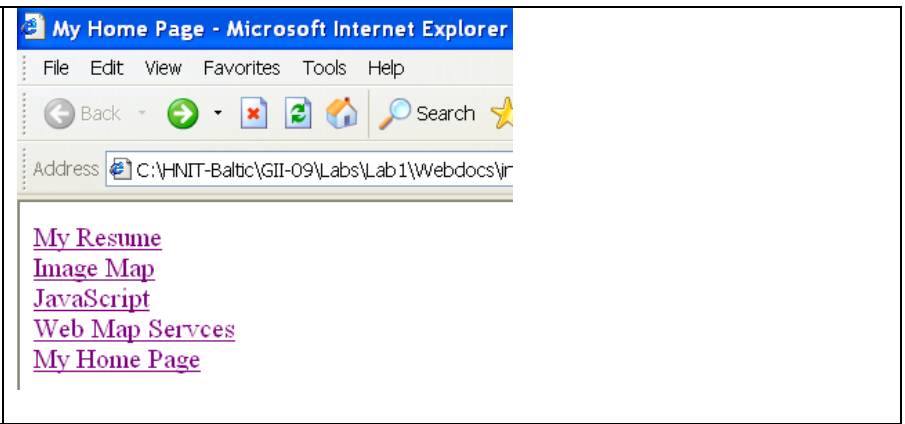
3 etapas: sukurkite papildomus tinklalapius

Sukurkite savo svetainės pradžios tinklalapį **index.html**. Laikydami nurodymų, **index.html** tinklalapyje sukurkite 4 nuorodas į papildomus tinklalapius.

Naudodami *Notepad*, sukurkite 5 naujus tinklalapius su šiomis pagrindinėmis HTML dokumento struktūros žymomis.

```
<html>
  <head>
    <title></title>
  </head>
```

	<pre><body> </body> <html></pre>
<p>Išsaugokite šiuos tinklalapius Webdocs aplanke tokiais pavadinimais:</p> <ul style="list-style-type: none"> • home.html • MyResume.html • ImageMap.html • JavaScript.html • WebMapServices.html 	<p>Kiekviename kuriamame tinklalapyje pakeiskite Title žymą taip, kad atitiktų tinklalapio pavadinimą. Pvz., ImageMap.html faile pavadinimas turi būti <code><title>Image Map</title></code>.</p>
<p>Pvz., home.html failas turės tik nurodytas pagrindines HTML dokumento struktūros žymas:</p>	<p>home.html failo struktūra bus:</p> <pre><html> <head> <title> My Home Page</title> </head> <body> </body> <html></pre>
<p>Dabar, sukūrę 5 tinklalapius, keturis iš jų turėsite susieti su index.html pradžios tinklalapiu, naudodami pateiktą kodą:</p> <p>Įsitikinkite, kad tinklalapyje pridėję elementus nepamiršote antraščių ir viso dokumento turinio, pvz., <code>Home</code> tarp <code><body></code> žymų. Uždarykite kiekvieną žymą.</p>	<p>Įveskite šį kodą home.html tinklalapyje:</p> <pre>My Resume
 Image Map
 JavaScript
 Web Map Services
 My Home Page
</pre> <p>Kabutėms naudokite simbolį „ “, o ne „ “.</p>
<p>Dabar turėsite susieti sukurtus 4 tinklalapius home.html tinklalapyje, naudodami pateiktą kodą:</p>	<p>Įterpkite šį kodą kiekviename tinklalapyje, išskyrus home.html:</p> <pre>My Home Page
</pre> <p>Šį kodą galite įrašyti tinklalapių pabaigose, tačiau kodas turi būti tarp <code><body></code> žymų.</p>

<p>Sukūrę nuorodas kiekvienam tinklalapiui, dabar galite susieti tinklalapius su pradžios tinklalapiu, ir atvirkščiai.</p>	
<p>Interneto naršyklėje atidarykite <code>index.html</code> ir patikrinkite nuorodas.</p>	<p>Jei reikia, galite ištaisyti spausdinimo klaidas, kad nuorodos veiktų tinkamai.</p>

4 etapas: sukurkite savo trumpos autobiografijos tinklalapį

Trumpos autobiografijos tinklalapį **MyResume.html** kursite naudodami nurodytus skyrius ir poskyrius:

- Pavadinimas bus Resume
- Jūsų vardo ir pavardės (Name) skyrius
- Trumpas profilio (Profile) skyrius, apimantis jūsų profesinę patirtį, pvz.:

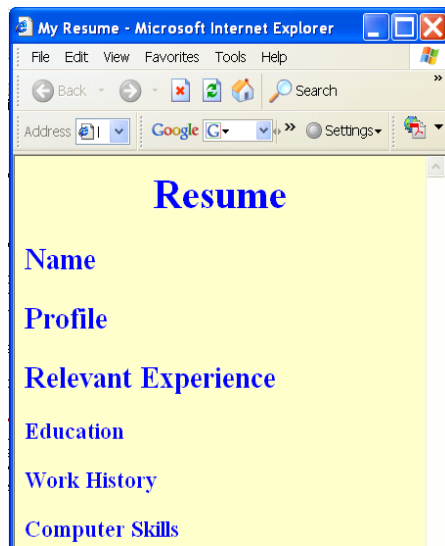
Geomatikos specialistas, turintis daugiau nei 5 metų geografinių informacinių sistemų, skaitmeninės kartografijos, nuotolinio vaizdų atpažinimo ir GPS plėtros patirtį. Daug patirties dirbant visais erdvinių sistemų projektavimo ir įgyvendinimo gamybos aplinkos etapais.

- Susijusi patirtis (Relevant Experience) su poskyriais:
 - a. Išsilavinimo (Education) poskyris su turimų laipsnių ir diplomų sąrašais bei atitinkamomis datomis
 - b. Įsidarbinimo istorijos (Work History) poskyris su organizacijų sąrašais, įsidarbinimo trukmėmis ir trumpais darbų aprašais
 - c. Kompiuterio įgūdžių (Computer Skills) poskyris su turimais programinės įrangos ir operacinės sistemos įgūdžiais

ImageMap.html, **JavaScript.html** ir **WebMapServices.html** tinklalapiai bus naudojami kituose laboratoriniuose darbuose.

1. Atidarykite failą **MyResume.html**.
2. Norėdami pridėti antraštes prie trumpos autobiografijos dokumento, naudokite žymas (`<h1> . . . </h1>`, `<h2> . . . </h2>` ir pan.). Pvz., `<h1>` gali būti naudojama pavadinimui (Resume), `<h2>` – skyrių pavadinimams (Name, Profile ir Relevant Experience); `<h3>` – poskyriams (Education, Work History ir Computer Skills). Norėdami baigti šią užduotį ir gauti informacijos apie HTML elementų (žymų) naudojimą ir atitinkamus atributus, žr. 1 kurso dalies paskaitos medžiagą ir <http://www.w3schools.com/html/>. Šiuo etapu prie dokumento pridėsite tik autobiografijos antraštes.
3. Nustatykite geltoną tinklalapio foną, o tekstui priskirkite mėlyną spalvą: `<body bgcolor="#ffffcc" text="blue">`. Galite pasirinkti savo pageidaujamas spalvas.
4. Tinklalapyje įtraukę elementus ir duomenis, įsitikinkite, kad nepamiršote antraščių, o visas dokumento turinys yra tarp `<body>` žymų, kurias sukūrėte pirmojoje šio darbo dalyje. Uždarykite kiekvieną žymą.
5. Norėdami centruoti Resume antraštę, naudokite atributą `align`. Jį reikės naudoti su kiekviena antrašte.

- Išsaugokite dokumento pakeitimus.
- Norėdami peržiūrėti dokumentą, paleiskite naršyklę ir atidarykite **webdocs/MyResume.html**.

- Jūsų **MyResume.html** atrodys panašiai:

5 etapas: tinklalapiuose įterpkite vaizdus

- Suraskite savo paties nuotrauką jpg, gif ar png formatu arba, jei nenorite naudoti savo paties nuotraukos, atsisiųskite bet kokį vaizdą iš interneto. Išsaugokite vaizdą **Webdocs** aplanke.
- Norėdami įterpti vaizdą iš karto po Name antrašte faile **MyResume.html**, naudokite `` elementą ir `src` atributą.
- Prie vaizdo prirašykite pasirenkamą tekstą My Photograph.
- Vaizdo rėmeliams nustatykite reikšmę 0.
- Vaizdo žymoje `align` atributui nustatykite reikšmę `right`.
- Po `` elementu įterpkite naujos eilutės žymą.
- Išsaugokite dokumento pakeitimus.
- Norėdami peržiūrėti dokumentą, paleiskite naršyklę ir atidarykite **Webdocs/MyResume.html**. Jūs turite matyti dešinėje pusėje lygiuotą vaizdą ir aplink esantį tekstą.

6 etapas: įterpkite tinklalapyje sąrašus

- Norėdami įtraukti informaciją **MyResume.html** failo Education poskyryje, naudokite sutvarkytą sąrašą su `` ir `` žymomis.
- Informacijai Work History poskyryje įtraukti naudokite aprašymo sąrašą su ir žymomis `<dl>`, `<dt>` ir `<dd>`. Norėdami apibūdinti įsidarbinimo periodus, galite naudoti `<dt>` žymas ir `<dd>` žymas darbui aprašyti faile **MyResume.html**.
- Norėdami įtraukti informaciją **MyResume.html** failo Computer Skills poskyryje, naudokite nesutvarkytą sąrašą su `` ir `` žymomis.
- Norėdami taikyti skirtingus spalvų stilius savo sąrašams, naudokite `<div>` žymas.

5. Išsaugokite dokumento pakeitimus.
6. Patikrinkite **MyResume.html** tinklalapį.

8 etapas: įterpkite tinklalapyje lentelę

1. **MyResume.html** tinklalapio apačioje pridėkite 1 eilutę ir 2 stulpelius turinčią lentelę.
2. Lentelės rėmeliams nustatykite reikšmę 0.
3. Į pirmąjį langelį įrašykite `Contact me via:`
4. Antrajame langelyje bus tekstas `email`.
5. Susiekite tekstą `email` su savo el. pašto adresu, pvz.,
`email`.
6. Išsaugokite dokumento pakeitimus.
7. Patikrinkite **MyResume.html** tinklalapį.

9 etapas: išorinio CSS pridėjimas

Norint geriau valdyti savo svetainę, patartina pridėti išorinį CSS failą. Tai leidžia daryti pakeitimus visoje svetainėje tiesiog keičiant **.css** failą.

1. Naudodami *Notepad*, sukurkite vieną naują CSS dokumentą su pateiktu kodu:

```
body { background-color: #FFFFFF;  
margin-top: 2%;  
margin-right: 10%;  
margin-bottom: 2%;  
margin-left: 10%; }
```

Šis CSS stilius aprašys tinklalapio fono spalvą ir paraštes.

2. Failą pavadinkite **MyResume.css** ir išsaugokite naudodami **.css** plėtinį. Norėdami susieti tinklalapius, pateiktą kodą įterpkite tarp uždarančiosios pavadinimo žymos ir uždarančiosios antraštės žymos.

```
<head>  
<title></title> ←  
  
    <link href="MyResume.css" rel="stylesheet" type="text/css">  
  
</head> ←
```

3. **MyResume.css** turi būti saugomas tame pačiame aplanke kaip ir **MyResume.html**, t.y. **Webdocs/** aplanke, nes naudojant `href="MyResume.css"` neapibrėžiamas joks kelias.
4. Išsaugokite dokumento pakeitimus.
5. Patikrinkite **MyResume.html** tinklalapį.

10 etapas: sukurkite svetainę su rėmeliais

Naudodami prieš tai sukurtus tinklalapius, galite sukurti svetainę su rėmeliais. Norėdami gauti informacijos, kaip paversti savo paprastą svetainę į svetainę su rėmeliais, žr. http://www.w3schools.com/html/html_frames.asp.

1. Sukursite vertikalų rėmelių rinkinį. Kairiajame rėmelyje bus įkeltas **home.html**, o dešiniajame iš pradžių bus įkeltas **MyResume.html**, bet naudojant **home.html** esančias nuorodas bus galima peržiūrėti kitus jūsų sukurtus puslapius.
2. Naudodami *Notepad*, sukurkite dar vieną tinklalapį **index.html**, kuris bus naudojamas kaip „rėmelių rinkinys“. Įtraukite šias pagrindines HTML dokumento struktūros žymas į **index.html**:

```
<html>
<frameset cols="20%,80%">
  <frame src="home.html" name="left">
  <frame src="MyResume.html" name="right">
</frameset>
</html>
```

3. Be to, jūs turite pakeisti `target` atributą nuorodoms **home.html** tinklalapyje:

```
<a href="MyResume.html" target="right">My Resume</a><br>
<a href="ImageMap.html" target="right">Image Map</a><br>
<a href="JavaScript.html" target="right">JavaScript</a><br>
<a href="WebMapServices.html" target="right">WebMapServices</a><br>
<a href="home.html" target="left">My Home Page</a><br>
```

Pakeiskite `target` atributą **MyResume.html**, **ImageMap.html**, **JavaScript.html** ir **WebMapServices.html** tinklalapiuose esančiuose nuorodose:

```
<a href="home.html" target="left">My Home Page</a><br>
```

8. Išsaugokite dokumento pakeitimus.
9. Patikrinkite **index.html** svetainę.

11 etapas: svetainės publikavimas

Paskutiniu šio laboratorinio darbo etapu įkelkite tinklalapius į prieglobos svetainę. Pirma, jums reikia rasti prieglobos paslaugų (nemokamų) teikėją ir užsisakyti paslaugą.

Jei ieškote nemokamos paslaugos, išbandykite *Yahoo! GeoCities* (<http://geocities.yahoo.com/>) – svetainę, kuri buvo išbandyta šiam laboratoriniam darbui. Kita vertus, galite naudoti *Angelfire* (<http://www.angelfire.lycos.com/>).

Jums reikia skirti laiko susipažinti su paslaugos teikėjų politika ir visais procesais. Kiekvienu atveju tai yra skirtinga. Prieš publikuodami savo tinklalapius, įdėmiai perskaitykite informaciją, dažniausiai užduodamus klausimus ir mokymo programas. Trys svarbiausi dalykai, kuriuos reikia žinoti:

- Jūsų vartotojo vardas ir slaptažodis
- Jūsų svetainės adresas
- Kaip jūsų tinklalapiai perkeliami į serverį

Atlikę visus prieš tai nurodytus veiksmus, galite peržiūrėti savo tinklalapius internete. Įvertinimui pateikite **index.html** pradžios tinklalapio URL nuorodą (pvz., <http://www.geocities.com/yourname/>).